

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Storkjoverekorder og sabinemåger

HAANING I FELTEN Da stormlavtrykket "Knud" kom forbi, vejrede stormtropperne morgenluft. Det blev til gode oplevelser med mængder og stor artsvariation af spændende havfugle. Der har regelmæssigt været gode havfugledage siden 21. september frem til i dag.

Chokket over [petrellen i onsdags](#) har nu lagt sig. Det samme har vinden efterhånden.

Nu er vi, birderne, på vej mod nye begivenheder med småfuglelusk, rovfugletræk og optællinger med rastende fugle. Efteråret er en herlig tid.

Engang forbandt vi efteråret med lavtrykspassager fra vest, hvor kuling og stormstyrker betød havfugletræk. Det føles ikke rigtig som noget vi har oplevet i flere år. Sådan for alvor. Der har som regel været enkelte gode dage på en sæson, men de senere år har gentagne stormlavtryk næsten udeblevet i efteråret og i stedet kommet sent i november eller midt på vinteren. Det er sjældent lige så spændende, som hvis det sker i september.

Det gjorde det i år.

Den 21. september ramte et stormlavtryk der fik navnet Knud. Dens styrke var imidlertid overvurderet men enkelte steder måltet trods alt vindstød af orkanstyrke. De følgende dage blæste vindene fortsat med hård vind til kuling og tidspunktet var perfekt til et bredt udsnit af gode havfuglearter som stormsvale, sabinemåger, skråper og kjover. Det stod hurtigt klart at Knud havde ramt rigtigt.

Vindretningen dominerede fra nordvest, hvilket gjorde at Nord- og Nordvestjylland samt Nord- og Vestsjælland stod for de bedste dage. I Sydvest- og Vestjylland var vindretningen ugunstig, men lidt store

stormsvale og sodfarvede skråper fandt dog vejen dertil.

Fynboerne kunne endda være med, da der sås tre store stormsvale fra Fyns Hoved den 25. september.

Det var imidlertid, som sagt, på de nord- og nordvestvendte kyster, at det var rigtigt festligt.

Det fede var, at vi på de gode dage fik en stor diversitet af havfugle. Midt i virvaret af mallemukker (op til 13.075 ved Roshage den 24. september) og suler (op til 4528 ved Roshage den 28. september), dukkede arter som stor stormsvale, sabinemåge, mellemkjo, thorshane (i alt 6) og lille kjo op på den voldsomme scene, som det oprørte hav udgjorde.

Det var sindssygt flot!

Storkjoverne var i særklasse, og der blev lavet to Danmarksrekorder med få dages mellemrum. Først i Skagen den 23. september med 528. Imidlertid slog Roshage ved Hanstholm hurtigt igen med utrolige 788 den 28. september. Nordsjælland havde en stor dag den 3. oktober med bl.a. 192 ved Børstrup Hage og 169 ved Rågeleje. Rørvig havde samme dag 149 og Klintebjerg ved Klint 90. Denne dag trak der også 242 ved Roshage og 86 i Skagen.

Sabinemågeforekomsten var den anden overskrift der vil blive husket med glæde når der tænkes tilbage på denne blæsevejrperiode. Det kan man også tydeligt læse på kommentarerne til hver enkelt observation på DOF-basen, eller høre på stemmerne på dem der opdager sabinemågerne. Begejstring er ordet!

Sabinemåge, adult, Klintebjerg ved Klint den 28. september 2018. Foto: Kristian Bruus-Jensen

En optælling af de indtastede fugle på DOFbasen giver ca. 5-7 adulte fugle og 24 1K på landsplan. Sjælland står for de 13-14 (heraf 3-4 adulte) og Nordvestjylland står for 10-11 (heraf 2-3 adulte). 0 sås i Blåvand og i Skagen, mens blot en sås i Vestjylland. Antallet af adulte er især bemærkelsesværdigt, og det samlede antal udgør allerede nu det bedste år siden 2011.

Stor stormsvale blev, som sagt set, med en del fugle på en lang række lokaliteter. De tre højeste antal pr. dag blev den 23. september med 9 Børstrup Hage, Gilleleje, den 24. september med 17 Korshage, Rørvig og den 28. september 12 Roshage, Hanstholm.

Stor stormsvale, Korshage den 28. september 2018. Foto: Klaus Berggren

Den 28. september trak også en lille stormsvale, periodens eneste, ved Roshage, og vakte forståelig stor glæde blandt de heldige. Lille stormsvale er svær at få at se i Danmark. Flugtmåden med den direkte hurtige flugt uden stoppen op og uden de korte svæv som man typisk ser hos stor stormsvale, var karakteristisk. Desuden bemærkedes en kompakt mørk stormsvale, og i undervingen sås den hvide streg indimellem (læs evt. artiklen om bestemmelse af stormsvale [her](#)).

Atlantiske/scopolis skråper (tidligere kuhls skråpe) blev der set hele 3 af. Den 24. september ved Rågeleje og Korshage (samme fugl), den 28. september ved Lild Strand samt 3. oktober ved Børstrup Hage, Korshage samt Klintebjerg ved Klint (samme fugl alle tre steder).

Bestemmelse af atlantisk skråpe versus scopolis skråpe er kompliceret, og kræver gode observationsforhold. I forbindelse med fuglen den 24. september bemærkes i Rågeleje, at den mørke kant i håndsvingfjerene på undervingen er bred, hvilket er en karakter, der taler for atlantisk skråpe (hvilket den af flere også er blevet indtastet som).

Sodfarvet skråpe var generelt ret fåtallig, men blev set på mange lokaliteter, også på Fyn. Tolv blev dog rapporteret trækkende ved Rågeleje Strand den 24. september.

Sodfarvet skråpe, Roshage den 28. september 2018. Foto: Poul Henrik Pedersen

Det samme gjaldt almindelig skråpe, hvor der blev set flest langs Sjællands Kattegatkyst.

Almindelig skråpe, Rågeleje Strand den 23. september 2018. Foto: Lars Jensen Kruse

Bestemmelse af de mindre kjoer er også en kompliceret affære, men der var gode muligheder for at prøve kræfter med disciplinen i løbet af blæsevejrperioden. Der blev således set en del lille kjoer, bl.a. en interessant fugl der blev bestemt til 2K ved Børstrup Hage den 23. september. En stationær 1K ved Vammen Vesterkær nær Viborg gav rig mulighed for at studere dragtdetaljer indgående. Flere af de sete mellemkjoer var såvel immature som adulte fugle med køllehaler. En del 1K fugle sås også.

Lille kjoer, 2K, Børstrup Hage den 23. september 2018. Foto: Henrik Kisbye

Flere af de erfarne havfugleobservatører har bemærket, at almindelig kjoer forekommer i ret små antal i forhold til tidligere. Mange har derfor givet den tilnavnet ualmindelig kjoer, hvilket er sagt med en vis bekymring i stemmen i forhold til, hvad der mon er grunden til, at den er blevet fåtallig.

Stormen Knud og den efterfølgende periode med blæsevejr kom på et godt tidspunkt. Lige midt i perioden hvor vi måske har den mest diverse artssammensætning af havfugle på året. Det har vi sukket efter de seneste år. Vi fik skrevet birderhistorie med de nye rekorder af storkjoer, og derudover kunne vi glæde os over gejsten den store artsvariation gav. I særdeleshed måske på grund af de smukke sabinemåger, mellemkjoerne med køller, spændingen ved at finde stormsvaler og håbet om at finde en af de rigtigt sjældne havfugle.

Det meste lykkedes for en hel del glade birdere. Der var decideret trængsel på obspladserne på flere af dagene.

Havobs er fedt, men også slut for denne omgang. Vejret skifter. Nu skal der luskes i stedet!

Tak til alle der lægger billeder ind på DOFbasen. Det gør det muligt for mig at illustrere artiklerne på Pandion med aktuelle billeder fra perioden.

Til denne artikel vil jeg specifikt takke Henrik Kisbye, Klaus Berggren, Kristian Bruus-Jensen, Lars Jensen Kruse og Poul Henrik Pedersen for billeder til artiklen.

Dato:
09. 10. 2018

Skrevet af:
Henrik Haaning Nielsen

Fotos af:
Kristian Bruus-Jensen
Klaus Breggren
Poul Henrik Pedersen
Lars Jensen Kruse
Henrik Kisbye

Emner:
Oplevelser i felten

Tags:
Efterår, havfugle, havobs, sabinemåger, storkjoverekord